

Ufuldstændig stjerne-skæbne-fortælling

Formidabel hovedrolle-præstation i Per Flys fascinerende, men mangelfulde biograf-biografi om Monica Zetterlund

**Af Helle Sihm
filmredaktør på Dagbladenes Bureau**

"At brænde sit lys i begge ender", "at brænde for karrieren", "at brænde ud eller brænde op": Udtryk, der ofte bruges om dæmon-hærgede stortalenter, og som fik modbydelig bogstavelighed for to svenskere, som faktisk brændte ihjel: Skuespilleren Per Oscarsson og multitalentet Monica Zetterlund. Men dette barske endeligt afspejles ikke i Per Flys biograf-biografi om sidstnævnte, som han - virkeligheden taget i betragtning - lader slutte alt for opløftende lyst og lykkeligt midt i 70erne.

Tætte venner og kolleger, senere også ægtefolk: Edda Magnason og Sverrir Gudnason som Monica og Sture. Pressebillede © SF Film / Filmcompagniet

Monica Z. levede fra 1937 til 2005, og hendes turbulente privatliv og voldsomt svingende karriere vil muligvis være husket af en del 50+-danskere, men hvad med de yngre biografgængere? Det er filmens største fejl og problem, at den ikke fæstner sin hovedperson tydeligt i hendes tid; faktisk går der ca. en time, før et årstal oplyses: 1963, det absolutte lavpunkt i Monicas karriere, da hun til Melodi Grand Prix'et i London scorer 0, NUL points, og udråbes til en skændsel for sit fædreland, Sverige, som op til da knuselskede hende for at insistere på at synge jazz på... svensk.

Udover at være et stærkt portræt af en stor stjerne og splittet personlighed er filmen også et billede af et samfund, en tid, en verden anderledes end nu. Vi møder Monica, alenemor til en lille datter og hjemmeboende hos forældrene i landsby-flækken Hagfors, mens hun knokler som telefondame om dagen og jazzsanger om natten. Et tilbud fra New York kan sende hende til en Verdenskarrieretop, men en MEGET hvid, lysblond sangerinde i et meget sort band accepteres ikke i det racistiske USA (anno?), så et par dage efter er Monica tilbage i flækken.

Et typisk forløb i hendes liv og karriere, der svinger mellem stormende succes'er og styrtende fiaskoer, altid tilsideskubbende den lille datter for et nyt job, en ny mand. Filmen er flot frækt klippet: "Forkerte", men forståelige, stemningsforstærkende sammenklip af Monicas sceneshows og publikums reaktioner, visualiserende hendes indre konflikter skabt af en iskold, negativ, kritiserende og nedrakkende far. Men hvorfor udelader filmen dog det væsentlige faktum, at far var orkesterleder og lod sin 14-årige datter debutere foran dette?

Den 29-årige komponist og musiker, Edda Magnason debutterer imponerende i den krævende kæmpe-hovedrolle, ligeså vespillende som -syngende og birolle-spillerne lever op til hendes standard. 50+erne vil også imponeres over lighederne med de også i Danmark elskede koryfæer som Hasse og Tage, Povel Ramel, Beppe Wolgers, filminstruktøren Vilgot Sjöman, som Monica lever sammen med og bassisten Sture Åkerberg, som hun gifter sig med; og 1960'erne er så omhyggeligt rekonstrueret i alt, at filmen også bliver et portræt af disse. Derfor slår ideen om at opløse tidsbegrebet og voldsomt sammentrænge begivenhederne fejl og bliver blot frustrerende forvirring. Monicas skrøbelige sind og slingrende karriere kræver stadig større mængder sprut, smøger og piller, men Fly forlader hende i et lykkeligt øjeblik og efterlader os med et stilsikkert, men mangelfuldt portræt af en skæbne, en livsstil, en epoke.

Fakta om filmen:

Titel: Monica Z (Sverige 2013)

Instruktion: Per Fly

Manus: Peter Birro

I rollerne: Edda Magnason (Monica), Sverrir Gudnason (Sture), Vera Vitali (Marika), Oskar Thunberg (Sjöman), Kjell Bergquist (Bengt)

Tilladt for alle, men frarådes under 7 år

Længde: 1 time og 52 min.

Dansk biografpremiere d. 20/3 2014

Distribution: SF Film / Filmcompagniet

<http://www.scope.dk/film/9276-monica-z>

<http://www.imdb.com/title/tt2112206/>